

Odporność, stres, alergia

Odporność komórkowa

- Układ mikrofagocytarny
- Układ makrofagocytarny

Układ mikrofagocytarny

- Granulocyty obojętnochłonne
- Granulocyty kwasochłonne
- Granulocyty zasadochłonne

Układ makrofagocytarny

- Śródbłonek naczyń krwionośnych i chłonnych
- Komórki splatające się mięszu śledziony i grudek chłonnych
- Komórki welonowate węzłów chłonnych
- Splenocyty (kom. mięszu śledziony)
- Komórki dendrytyczne (Browicz-Kupfera)
- Komórki naczyń zatokowych szpiku kostnego
- Histiocyty
- Monocyty/makrofagi
- Komórki Langerhansa naskórka i nabłonków

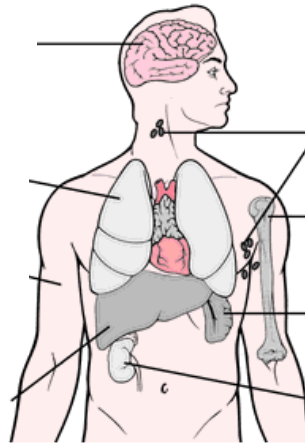
Układ makrofagocytarny (siateczkowo-śródbłonkowy)

Mikroglej

Makrofagi
płucne

Makrofagi
tkankowe -
histiocyty

Komórki
Kupfera

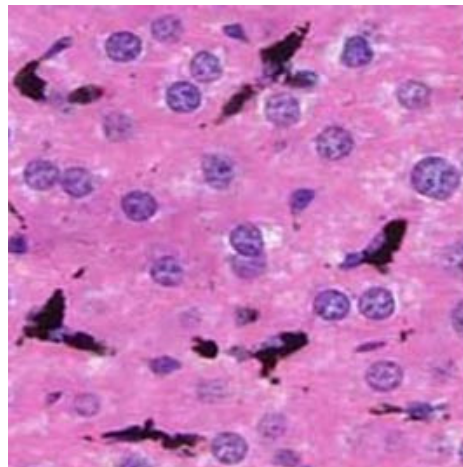
Makrofagi
węzłów
chłonnych

Osteoklasty
kości długich

Makrofagi
śledziony

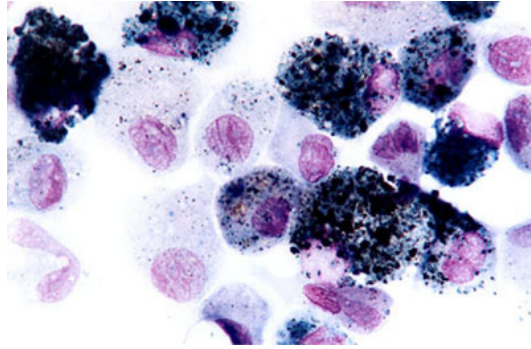
Układ siateczkowo- śródbłonkowy

- Komórki
Browicz-Kupfera
zabarwione
drobinkami
sfagocytowanego
o tuszu
chińskiego

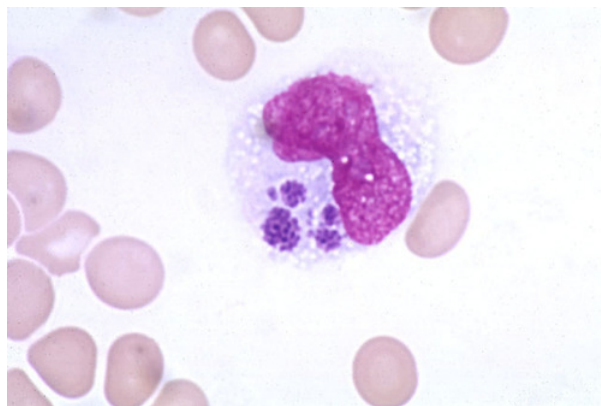
Układ siateczkowo- śródbłonkowy

- Histiocyty (wolne makrofagi błon śluzowych i płuc) zabarwione sfagocytowanymi pyłami

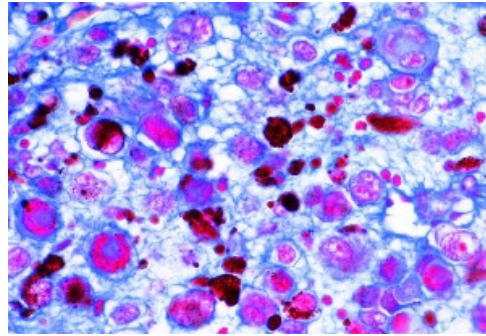
Układ siateczkowo- śródbłonkowy

- Monocyty

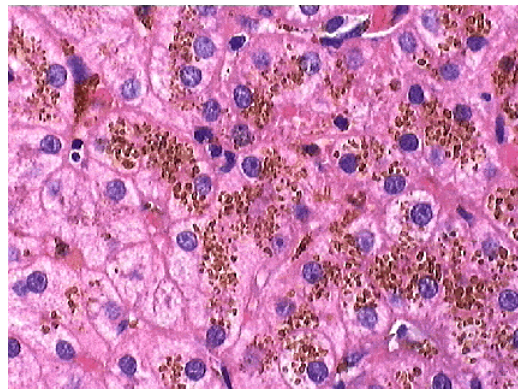
Rola układu siateczkowo- śródbłonkowego

- Hemosyderoza
–
nagromadzenie
złogów żelaza
w makrofagach
wątroby po
wielokrotnych
przetoczeniach
krwi

Hemochromatoza

- Hemochromatoza
– choroba
genetyczna
powodująca ok.
50-krotne
zwiększenie
zapasów żelaza
(wątroba,
trzustka).
Prowadzi do
uszkodzenia
narządów.

Rola układu makrofagocytarnego

- Fagocytoza obumarłych komórek (własnych i obcych)
- Wychwytywanie żelaza z obumarłych krwinek czerwonych
- Tworzenie białek krwi
- Udział w odporności przeciwwzakaźnej
- Neutralizacja toksyn

Stres

- Stan nacisku, obciążenia pod wpływem czynników środowiska
- Jest warunkiem adaptacji. Głównym układem odpowiedzi stresowej u zwierząt jest układ limbiczny. Analizuje on rodzaj i siłę stresora uruchamiając mechanizmy adaptacyjne
- Działanie korzystne – jeśli czas i siła działania nie przekracza możliwości fizjologicznej regulacji

Stres psychogeny

- Aktywacja układu współczulno-rdzeniowo nadnerczowego z wydzielaniem katecholamin (ok. 20s) pod wpływem obciążenia o charakterze psychicznym
- Reakcja „walcz, lub uciekaj”
- Trwa do 30 min.

Stres somatyczny (fizjologiczny)

- Uaktywnienie układu podwzgórzowo-przysadkowo-korowo nadnerczowego (ACTH, kortykoidy – ok. 45-50 s)
- Powstaje głównie pod wpływem czynników o charakterze fizycznym (zimno, zmęczenie)
- Trwa od 30 min. do 4-5 h

Następstwa stresu

- Natychmiastowe
  - Przekrwienie nadnerczy
  - Wzrost poziomu hormonów rdzenia nadnerczy
  - Wzrost poziomu glukozy i wolnych kwasów tłuszczowych
  - Zmiany w enzymatyce krwi
  - Przekrwienie i wybroczyny w części dennej żołądka

Następstwa stresu

- Oddalone w czasie
  - Przerost nadnerczy
  - Owrzodzenia żołądka i dwunastnicy
  - Spadek odporności
  - Zanik grasicy i węzłów chłonnych
  - Eozynopenia
  - Nadciśnienie krwi
  - Choroba niedokrwienna serca
  - Zawał serca
  - Cukrzyca
  - Zaburzenia w rozrodzie
  - Spadek poziomu gonadotropin
  - Wzrost poziomu TSH i tyroksyny
  - Nerwice i stereotypie

Alergia

- Nadmierna wrażliwość układu immunologicznego na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne o charakterze antygenowym
- Jest reakcją immunologiczną i jest wywoływana czynnikami swoistymi
- W alergii reakcja immunologiczna przebiega zawsze nieprawidłowo
- Antygeny odpowiedzialne za wywoływanie alergii nazywa się alergenami

Alergia

- Dawka uczulająca alergenu – powoduje powstanie swoistych przeciwciał
- Dawka wyzwalająca alergenu – powoduje reakcję alergiczną w wyniku nieprawidłowego wiązania przeciwciał z antygenem (alergenem)
- Dochodzi do uwolnienia czynników o działaniu miejscowym lub ogólnym

Odczyn Arthusa

- Kilkakrotne podanie podskórne lub sródkórne antygeny w odstępach kilkudniowych
- Gromadzące się precypityny prowadzą do powstawania zakrzepów
- Powstaje miejscowe, martwicowo-krwotoczne zapalenie skóry

Choroba posurowicza

- Powstaje po podaniu dużej dawki surowicy odpornościowej
- Przeciwciała pojawiają się kiedy w organizmie występują jeszcze resztki surowicy
- Dawka uczulająca jest jednocześnie dawką wyzwalającą
- Objawy powstają po 10-12 dniach od iniekcji surowicy
- Zaczerwienienie skóry, wysypka, świąd, gorączka, zapalenie stawów, uszkodzenie kłębków nerkowych

Atopia

- Spontaniczna nadwrażliwość o podłożu dziedzicznym
- Reakcja alergiczna na pospolite substancje w otaczającym środowisku
- Astma oskrzelowa, katar sienny, alergie pokarmowe, obrzęk Quinckego

Anafilaksja

- Uogólniona nadwrażliwość typu wczesnego pojawiająca się w krótkim czasie po dostaniu się antygeny (alergenu) do krwi uczulonego zwierzęcia.
- Przebiega w postaci wstrząsu anafilaktycznego

Anafilaksja

- Układ oddechowy – skurcz mm. oskrzelików i krtani powoduje duszność, rozedmę pęcherzyków płucnych, śmierć
  - Świnka morska, bydło, koń, człowiek
- Układ krążenia – spadek ciśnienia krwi, zapaść
  - Świnia, królik
- Układ pokarmowy – obrzęk wątroby, wyrzut żółci, przekrwienie bierne jelit, biegunki, zapaść
  - Pies

Leczenie anafilaksji

- Adrenalina – podnosi ciśnienie krwi, hamuje uwalnianie mediatorów, uszczelnia naczynia, hamuje skurcz oskrzeli, kurczy naczynia obwodowe
- Glikokortykosterydy – działają przeciwobrzękowo
- Płyny krwiozastępcze – zwiększają objętość krwi

Odczulanie

- Metoda Besredki – podanie małej dawki (0,1-0,5 ml) alergenu podskórnice
- Metoda kroplówkowa – podanie pełnej dawki dożylnie bardzo powoli we wlewie kroplowym
- Obie metody wywołują tzw. wstrząs poronny (mikrowstrząs)
- Odczulenie trwa od kilku tygodni do kilku miesięcy

Alergia

Anafilaksja

- Obrzęk języka u człowieka we wstrząsie anafilaktycznym

Anafilaksja

- Obrzęk warg u człowieka we wstrząsie anafilaktycznym

Reakcja alergiczna

- Obrzęk warg u boston teriera po użądleniu osy

Reakcja alergiczna

- Alergiczne zapalenie skóry

Reakcja alergiczna

- Alergiczne zapalenie skóry u kota

Alergia

- Testy alergiczne u psa

